

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-206/24 – 1

Lieta C-206/24

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 14. marts

Iesniedzējtiesa:

Cour de cassation (Francija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 13. marts

Prasītāji:

YX

Logistica I Gestio Caves andorrannes I Vida SA

Atbildētāji:

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance

Directeur générale des douanes et droits indirects

[..]

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE [FRANCIJAS REPUBLIKA]

FRANCIJAS TAUTAS VĀRDĀ

**COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE, FINANCIÈRE ET
ÉCONOMIQUE [KASĀCIJAS TIESAS KOMERCLIETU, FINANŠU UN
EKONOMIKAS PALĀTAS] 2024. GADA 13. MARTA SPRIEDUMS**

1) YX [..] 99000 Andora [Andoras Firstiste],

2) *Logistica I Gestio Caves Andorrannes I Vida*, iepriekš – *Caves Andorranes*, akciju sabiedrība ar juridisko adresi [...] 99000 Andora [Andoras Firstiste],

ir iesnieguši [...] kasācijas sūdzību Nr. [...] par *Cour d'appel de Toulouse (1ère chambre, section 1)* [Tulūzas apelācijas tiesas pirmās palātas 1. nodaļas] 2020. gada 10. februāra spriedumu lietā starp prasītājiem un:

1) *ministre de l'Économie, des Finances et de la Relance* [ekonomikas, finanšu un atvēršanas ministru], kura adrese ir [...] 75572 Parīze [...] (Francija);

2) *directeur générale des douanes et droits indirects* [muitas un netiešo nodokļu ģenerāldirektorāta ģenerāldirektoru], kura adrese ir [...] 93558 Montreija [Montreuil] [...] (Francija),

atbildētājiem kasācijas tiesvedībā.

Prasītāji savas sūdzības pamatojumam norāda vienu kasācijas pamatu.

[..].

[omissis: tiesvedības elementi]

Chambre commerciale, financière et économique de la Cour de cassation [...] pēc apspriešanās saskaņā ar likumu pasludināja šo spriedumu.

Fakti un tiesvedība

- 1 Saskaņā ar pārsūdzēto spriedumu ([*Cour d'appel de*] *Toulouse*, 2020. gada 10. februāris) laikposmā no 1988. līdz 1991. gadam Andoras importētāji ar Francijā reģistrēta muitas aģenta, sabiedrības *Ysal*, starpniecību ievada Andorā preces galvenokārt no valstīm ārpus Eiropas Savienības. Par šo preču ievēšanu Francijā bija jāmaksā ievadmuitas nodokļi.
- 2 Eiropas Kopienų Komisija 1991. gada 23. janvārī publicēja paziņojumu, ar kuru atzina par spēkā neesošu nodokļu uzlikšanu no trešām valstīm ievestām precēm, kas paredzētas Andorai, un uzdeva Francijai 30 dienu laikā pārtraukt pieprasīt, lai Andorai paredzētās preces, tām šķērsojot Francijas teritoriju, tiktu laistas brīvā apgrozībā Kopienā.
- 3 Sabiedrība *Ysal* 2002. gada 9. aprīlī cēla prasību pret muitas administrāciju, lūdzot piespriet atlīdzināt tai zaudējumus par samaksātajiem ievadmuitas nodokļiem, kas laikposmā no 1988. līdz 1991. gadam nepamatoti iekasēti par preču ievēšanu Andorā. 2004. gada 27. janvārī pirmās instances tiesa sabiedrības prasības noraidīja.
- 4 2008. gada 20. maijā sabiedrība *Ysal* cēla prasību pret muitas administrāciju pirmās instances tiesā par to ievadmuitas nodokļu atmaksu, kas nepamatoti iekasēti, pamatojoties uz laikposmā no 1988. līdz 1991. gadam parakstītajām

importa deklarācijām. Pirmās instances tiesa 2010. gada 15. jūnija spriedumā sabiedrības *Ysal* prasību atzina par nepieņemamu, pamatojoties uz to, ka sabiedrībai nav ne *locus standi*, ne intereses celt prasību. Šis spriedums tika atstāts spēkā, apelācijas tiesai pieņemot 2011. gada 13. decembra spriedumu. *Cour de cassation* 2014. gada 21. janvāra spriedumā [...] noraidīja sabiedrības *Ysal* iesniegto kasācijas sūdzību.

- 5 Andoras importētāji, kuru tiesības pārņēma *Logistica I Gestio Caves Andorranes I Vidal* (sabiedrība *Caves Andorranes*) un YX, 2015. gada 16. jūlijā pēc tam, kad bija atmaksājuši sabiedrībai *Ysal* viņu vārdā samaksātos ievadmuitas nodokļus, cēla prasību, lai muitas administrācija samaksātu summu, kas atbilst nepamatoti samaksātajiem muitas nodokļiem.
- 6 2017. gada 4. jūlijā *tribunal de grande instance de Toulouse* [Tulūzas Vispārējā pirmās instances tiesa] noraidīja *Caves Andorranes* un YX celtās prasības, un *cour d'appel de Toulouse* 2020. gada 10. februāra spriedumā šo spriedumu apstiprināja.
- 7 Noraidot *Caves Andorranes* un YX prasības, *cour d'appel de Toulouse* konstatēja: lai veiktu atmaksu pēc savas ierosmes, kā paredzēts Padomes Regulas (EEK) Nr. 1430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļa atlīdzināšanu vai atlaidi 2. pantā, Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (Kopienas Muitas kodekss) 236. panta 2. punkta trešajā daļā, muitas administrācijas rīcībā bija jābūt informācijai, kas nepieciešama, lai noteiktu atmaksājamo nodokļu summu un katra parādnieka identitāti, neveicot nesamērīgu izziņu.
- 8 Sabiedrība *Caves andorranes* un YX, kas par šo spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, iebilst pret to prasību noraidīšanu.

Pamata izvērtējums

Par pamata pirmo daļu:

- 9 [*omissis*: valsts procesuālo tiesību elementi]

Par pamata ceturto daļu

Pamata izklāsts

- 10 *Caves Andorranes* un YX iebilst pret spriedumu par to prasību noraidīšanu, pamatojoties uz to, ka “muitas iestādēm ir pienākums pēc savas ierosmes veikt ievadmuitas nodokļa atmaksu, ja tās trīs gadu laikā no dienas, kurā muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam, pašas konstatē, ka maksājuma brīdī šī summa nebija likumīgi maksājama; [tie uzskata], ka, noraidot visas prasības pret *direction générale des douanes et des droits indirects de Midi-Pyrénées*

[Dienvidpireneju Muitas un netiešo nodokļu ģenerāldirektorātu], atsaucoties uz to, ka muitas administrācijas rīcībā, lai tā veiktu atmaksu pēc savas ierosmes, vajadzētu būt visai informācijai, kas nepieciešama, lai noteiktu atmaksājamās nodokļa summas apmēru un katra parādnieka identitāti, neveicot nesamērīgu izziņu, apelācijas instances tiesa, kas ir papildinājusi likumu ar vēl vienu nosacījumu, ir pārkāpusi Padomes Regulas (EEK) Nr. 1430/79 (1979. gada 2. jūlijs) 2. pantu, kas vēlāk pēc būtības ticis kodificēts Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā.

- 11 Kasācijas sūdzībā tiek uzdots jautājums, vai Padomes Regulas (EEK) Nr. 1430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atlīdzināšanu vai atlaidi (turpmāk tekstā – “1979. gada 2. jūlija Regula”) 2. panta 2. punkta (tagad – Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkts) piemērošana paredz, ka muitas administrācijas rīcībā ir jābūt pietiekamai informācijai par attiecīgo muitas nodokļa parādnieku un muitas parādu, neveicot nesamērīgu izziņu.
- 12 [...] [K]asācijas sūdzībā tiek uzdots arī prejudiciāls jautājums par to, vai muitas iestāde var veikt atmaksu pēc savas ierosmes, ja ir beidzies trīs gadu termiņš, skaitot no dienas, kurā muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.
- 13 Šie jautājumi *Cour de cassation* ir jauni.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 14 To, ka dalībvalstis Kopienas vārdā iekasē muitas nodokļus par Eiropas Savienībā ievestajām precēm, regulē vienīgi Eiropas Savienības tiesību akti saskaņā ar Kopienas tiesību – kas kļuvušas par Savienības tiesībām – pārākuma principu (spriedums, 2019. gada 24. jūnijs, *Daniel Adam Poplawski*, C-573/17, 58. un 61. punkts).
- 15 Saskaņā ar 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta pirmo daļu muitas nodokļus atmaksā vai atlaiž tad, ja kompetentajām iestādēm tiek pierādīts, ka ieģrāmatotā muitas nodokļa summa attiecas uz precēm, par kurām nav radies muitas parāds vai attiecībā uz kurām muitas parāds ir dzēsts citādi, nevis samaksājot attiecīgo summu vai konstatējot noilgumu, vai arī neatkarīgi no jebkāda iemesla tā ir lielāka nekā likumīgi iekasējamā muitas nodokļa summa.
- 16 Šā panta 2. punktā noteikts, ka ievedmuitas nodokļus atmaksā vai atlaiž, ņemot par pamatu kādu no 1. punktā minētajiem iemesliem, pamatojoties uz pieteikumu, kas attiecīgajai muitas iestādei iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad par iekasēšanu atbildīgā muitas iestāde nodokļu summu ir ieģrāmatojusi, un ka kompetentās iestādes šos nodokļus atmaksā vai atlaiž pēc savas ierosmes, ja tās minētajā termiņā pašas konstatē, ka pastāv viena vai otra no 1. punktā aprakstītajām situācijām.

- 17 Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā, ko piemēro no 1994. gada 1. janvāra un kurā iekļautas 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta tiesību normas, noteikts, ka ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļus atmaksā vai atlaiž, pamatojoties uz iesniegumu, kas attiecīgajai muitas iestādei iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad šo muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam Šo termiņu pagarina, ja attiecīgā persona iesniedz pierādījumus, ka tā nav varējusi iesniegt pieteikumu minētajā termiņā neparedzētu apstākļu vai *force majeure* dēļ. Muitas iestādes attiecīgo nodokļu summu atmaksā vai atlaiž, ja šajā laikposmā tās pašas konstatē, ka pastāv viena vai otra no 1. punkta pirmajā un otrajā daļā aprakstītajām situācijām.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 18 Starp Andoras Firstisti un Eiropas Ekonomikas kopienu 1990. gada 28. jūnijā tika noslēgts nolīgums, kura 2. pantā paredzēts, ka starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Andoras Firstisti tiek izveidota muitas savienība attiecībā uz produktiem, kas ietilpst Harmonizētās sistēmas 25.–97. nodaļā, saskaņā ar I sadaļā paredzētajiem noteikumiem un nosacījumiem, un kura 24. pantā [paredzēts], ka tas stājas spēkā 1990. gada 1. jūlijā.
- 19 *Caves Andorranes* un YX apgalvo, ka uz 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta 2. punktā noteikto muitas iestāžu pienākumu pēc savas ierosmes atmaksāt ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļus, ja tās konstatē, ka tie ir iekasēti nepamatoti, attiecas tikai laika ierobežojuma nosacījums un ka pienākums [tos atmaksāt] pēc savas ierosmes nepastāv tikai tad, ja muitas administrācija vairāk nekā trīs gadus pēc tam, kad muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam, apstrīd, ka tie ir nepamatoti iekasēti.
- 20 Prasītāji apgalvo, ka šīs tiesību normas neparedz, ka, lai atmaksātu nepamatoti iekasētos nodokļus, muitas iestāžu rīcībā jābūt visai informācijai, kas vajadzīga, lai noteiktu nodokļu summu un katra parādnieka identitāti, neveicot nesamērīgu izziņu.
- 21 No minētā tie secina, ka apelācijas tiesa minētās regulas 2. panta 2. punktam ir pievienojusi nosacījumu, kas tajā nav ietverts.
- 22 Savukārt muitas administrācija apgalvo, ka tā pēc savas ierosmes var atmaksāt ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļus tikai tad, ja tās rīcībā ir visa informācija, kas tai ļauj konstatēt, ka šie nodokļi ir iekasēti nepamatoti un ka tie ir jāatmaksā.
- 23 Tā apgalvo, ka šajā gadījumā tā nebūtu varējusi veikt muitas nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes, jo tās rīcībā nav visa nepieciešamā informācija, lai pārliecinātos par šādas atmaksas nepieciešamību. Tā piebilst, ka nevar prasīt, lai tā pati veiktu detalizētu izziņu, lai noteiktu atmaksājamo nodokļu summu katram attiecīgajam uzņēmējam.

- 24 Eiropas Savienības Tiesa, šķiet, nav pieņēmusi nolēmumu par nosacījumiem, ar kādiem muitas administrācijai ir jāatmaksā nodokļi, ja tā konstatē, ka tie nav bijuši maksājami.
- 25 *Cour de cassation* jautā, vai 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta 2. punkta un Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta piemērojamās tiesību normas, saskaņā ar kurām kompetentā iestāde atmaksā nodokļus pēc savas ierosmes, ja tā konstatē, ka tie nav bijuši likumīgi maksājami, ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetentajai iestādei ir pienākums atmaksāt pēc savas ierosmes nodokļus, kas nav bijuši likumīgi maksājami, tikai tad, ja tās rīcībā ir visa nepieciešamā informācija un gadījumā, ja tās nav, tai nav jāveic nesamērīga izziņa.
- 26 Attiecībā uz termiņiem, kuros jāveic nepamatoti iekasētu nodokļu atmaksa, pirmā ģenerālvokāte norāda, ka muitas iestādes pienākums atmaksāt muitas nodokļus situācijā, kas ir identiska *Cour de cassation* iesniegtajai situācijai, var tikt īstenots, piemērojot 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. pantu vai Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punktu, tikai trīs gadu laikā, skaitot no dienas, kurā muitas nodokļu summa darīta zināma parādniekam.
- 27 Eiropas Savienības Tiesa, pamatojoties uz Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punkta pirmo daļu, ir nospriedusi, ka pēc tam, kad Tiesa ir atzinusi antidempinga regulu par spēkā neesošu, uzņēmējs principā vairs nevar pieprasīt to antidempinga maksājumu atmaksāšanu, kurus tas ir samaksājis saskaņā ar minēto regulu un attiecībā uz kuriem ir beidzies Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā paredzētais trīs gadu termiņš. Proti, Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā ir noteikts trīs gadu termiņš to muitas nodokļu atmaksai, kas nav bijuši likumīgi maksājami (spriedums, 2012. gada 14. jūnijs, *Civad*, C-33/10, 21. punkts).
- 28 *Cour de cassation* jautā, vai šī judikatūra ir piemērojama gadījumos, kad kompetentajām iestādēm ir jāveic atmaksa pēc savas ierosmes. Tā vēlas noskaidrot, vai 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta 2. punkta otrās daļas tiesību normas, saskaņā ar kurām kompetentās iestādes veic nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes, ja trīs gadu laikā pēc nodokļu ieģrāmatošanas dienas tās konstatējušas, ka nodokļi nav bijuši likumīgi maksājami, ir jāinterpretē tādējādi, ka kompetentās iestādes pēc šā termiņa beigām vairs nevar veikt atmaksu pēc savas ierosmes, pat ja šajā laikā tās konstatējušas, ka nodokļi nav bijuši likumīgi maksājami.
- 29 Tāpēc pastāv šaubas par 1979. gada 2. jūlija Regulas 2. panta 2. punkta interpretāciju par nepamatoti iekasētu nodokļu atmaksu pēc savas ierosmes, kā tas noteikts Kopienas Muitas kodeksa 236. panta 2. punktā.
- 30 Turklāt rodas arī jautājums, vai, pirmkārt, muitas dienesta nepamatoti iekasēto muitas nodokļu atmaksai pēc savas ierosmes ir jāparedz trīs gadu termiņš, [un,] otrkārt, vai muitas dienestam ir jāzina attiecīgo uzņēmēju identitāte un atmaksājamās summas katram no tiem, neveicot nesamērīgu izziņu.
- 31 Līdz ar to ir jāuzdod jautājums Eiropas Savienības Tiesai.

AR ŠĀDU PAMATOJUMU tiesa,

ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu;

UZDOD Eiropas Savienības Tiesai šādus jautājumus:

1) Vai Padomes Regulas (EEK) Nr. 430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atlīdzināšanu vai atlaidi 2. panta 2. punkts, kas pārņemts Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 236. panta 2. punkta trešajā daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas administrācijas iekasēto muitas nodokļu atmaksai pēc savas ierosmes ir piemērojams trīs gadu termiņš, skaitot no dienas, kad par iekasēšanu atbildīgā muitas iestāde šos nodokļus ir ieģrāmatojusi, vai ka muitas administrācijai trīs gadu laikā pēc nodokļu iekasējamības gadījuma ir jāspēj pierādīt, ka nodokļi nav bijuši maksājami?

2) Vai Padomes Regulas (EEK) Nr. 430/79 (1979. gada 2. jūlijs) par ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa atlīdzināšanu vai atlaidi 2. panta 2. punkts, kas pārņemts Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 236. panta 2. punkta trešajā daļā, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas iestādei iekasētie muitas nodokļi pēc savas ierosmes ir jāatmaksā ar nosacījumu, ka šai iestādei ir zināma attiecīgo uzņēmēju identitāte un katram no tiem atmaksājamās summas, neveicot detalizētu vai nesamērīgu izziņu?

[*Cour de cassation*] aptur tiesvedību līdz Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma pieņemšanai;

[*omissis*: procesuālie apsvērumi]